

MONİTÖR | 2018

10.07.2018

Kürt İllerinde 24 Haziran Manzarası

Rawest Araştırma tarafından hazırlanmış bu belge, 24 Haziran 2018 seçimlerinin Kürt illerindeki sonuçları bağlamında kısa bir değerlendirme yaparak dikkat çekici noktaların altını çizmektedir.

MONİTÖR | 2018

KÜRT İLLERİNDE 24 HAZİRAN MANZARASI

01 | Giriş

Rawest Araştırma, birçok saha araştırmasını başarıyla yürütmüş, sivil toplum ve saha araştırması deneyimi olan bir ekip tarafından Nisan 2018 tarihinde Diyarbakır'da kuruldu. Rawest, bölge kamuoyunun ilgi odağında yer alan siyasi araştırmaların yanında dezavantajlı grupların toplumsal hayata ve ekonomiye katılımı ile azınlık grupları hakkında çalışmalar yaparak, sivil toplum kuruluşları ile ortak projeler yürüten Rawest, resmi tüzel kişilik kazandığı günlerde alınan erken seçim kararı sebebiyle kurulur kurulmaz 24 Haziran 2018 tarihinde yapılacak olan seçimlere yönelik saha hazırlıklarına girişmiştir. Çalışma teritoryası Kürt illeri olan Rawest, 24 Haziran'a kadar yaptığı çalışmaları abonelerine aktarırken, iki çalışmasını kamuoyu ile de kısmen paylaşmıştır. Bu İzleme Belgesi, seçimin Kürt illeri bağlamında değerlendirmelerini sunmak amacıyla hazırlanmış olup şu illeri kapsamaktadır: Ağrı, Batman, Bingöl, Bitlis, Diyarbakır, Hakkâri, Kars, Mardin, Muş, Siirt, Tunceli (Dersim), Urfa, Van.

02 | 24 Haziran Seçimleri

Saha araştırması yürüttüğümüz 13 şehrin genelinde kayıtlı seçmen sayısı 5.032.329 olarak tespit edilmiştir. Seçime katılım oranı Milletvekili seçimleri için %82,6 Cumhurbaşkanlığı için %82,7 olmuştur. Cumhurbaşkanlığı için oy kullananlardan 3666 kişi Milletvekilliği için oy kullanmamıştır. 24 Haziran seçim sonuçları partiler, ittifaklar ve Cumhurbaşkanı adayları bazında aşağıdaki gibi gerçekleşmiştir:

AK Parti	MHP	HÜDAPAR	HDP	CHP	Saadet	İyi Parti	Diğer
33,6%	4,0%	2,3%	52,6%	3,2%	1,3%	2,2%	0,3%

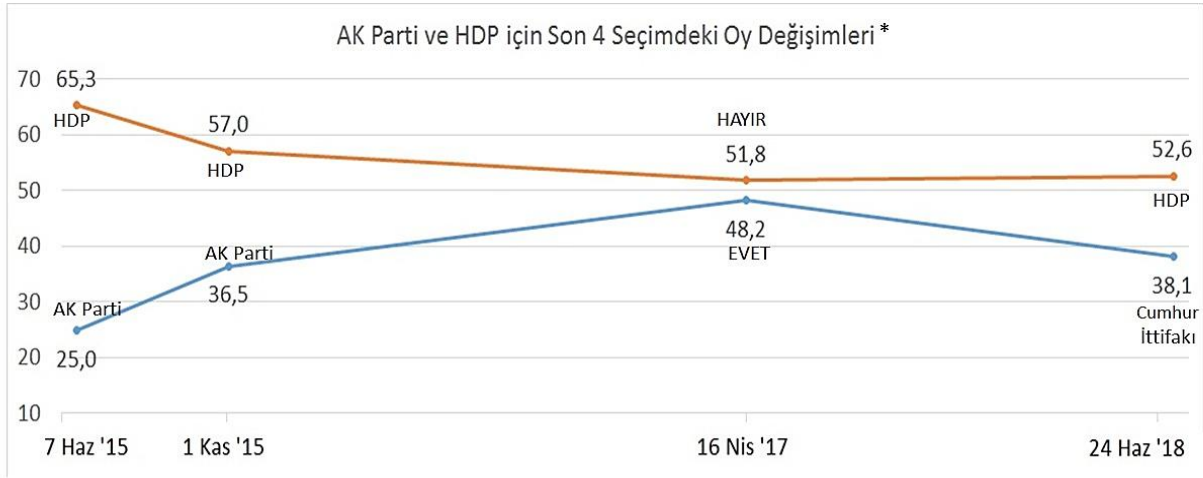
Cumhur İttifakı	HÜDAPAR	HDP	Millet İttifakı	Diğer
38,1%	2,3%	52,6%	6,7%	0,3%

M. İnce	M. Akşener	R. T. Erdoğan	S. Demirtaş	T. Karamollaoğlu	D. Perinçek
7,3%	1,3%	41,1%	49,4%	0,8%	0,1%

Bahsi geçen 13 şehirde toplam 70 milletvekili kontenjanı bulunmaktadır. HDP 40, AK Parti 27, CHP 2 ve MHP 1 vekil elde etmiştir.

7 Haziran 2015 seçimlerinden bugüne bakıldığında AK Parti, 7 Haziran'da bölgedeki en düşük oy oranına gerilemiş, 1 Kasım Genel Seçimleri ve 16 Nisan referandumunda oylarını arttırmış ancak 24 Haziran seçimlerinde referandum performansının altına düşmüştür. Çalışma bölgemizdeki 13 şehrin tamamında Cumhur İttifakı'nın toplam oyu, referandumda alınan "evet" oylarının altında kalmıştır. HDP açısından bakıldığında; 7 Haziran 2015'te bölgede zirveyi gören HDP 1 Kasım 2015 Genel

Seçimleri ve 16 Nisan 2017’de gerilemiş, 16 Nisan’da bölgede en düşük oy oranını gördükten sonra yükselişe geçmiş ve 24 Haziran’da oylarını yeniden arttırmakla birlikte 1 Kasım seviyesine ulaşamamıştır.

* (Ağrı, Batman, Bingöl, Bitlis, Dersim, Diyarbakır, Hakkari, Kars, Mardin, Muş, Siirt, Urfa, Van)

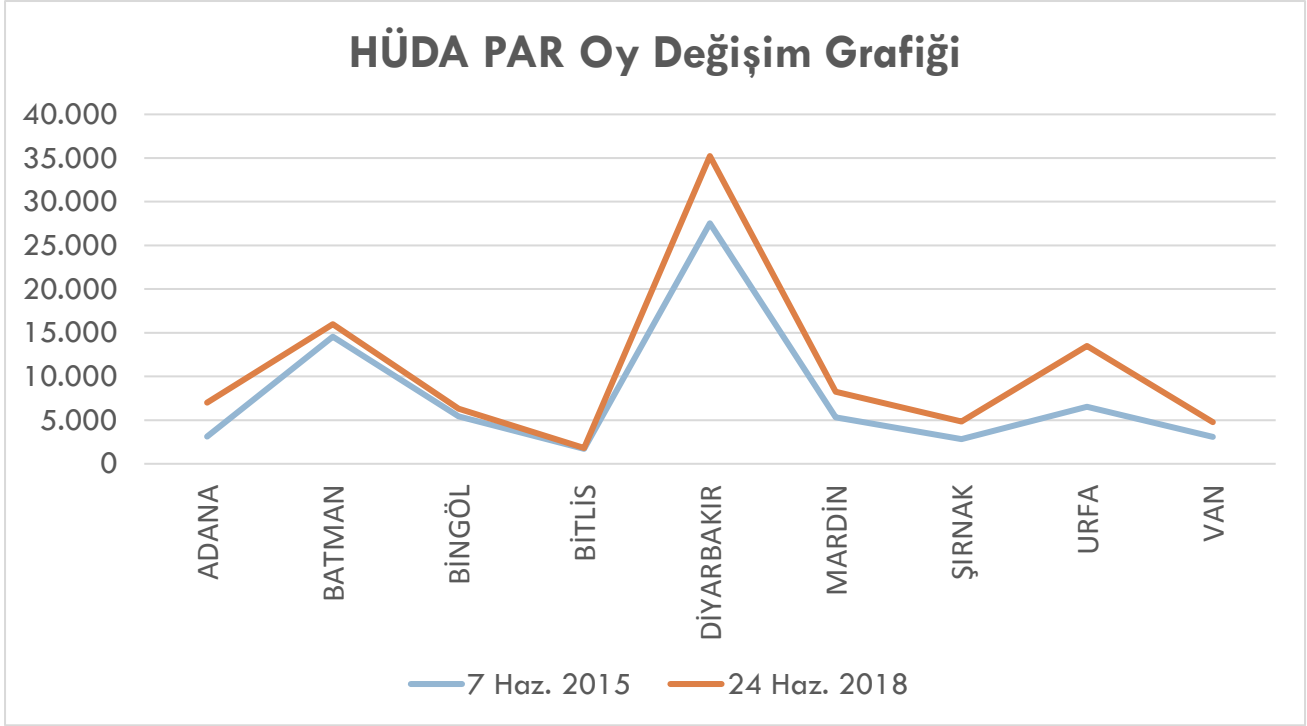
Bölgede Tayyip Erdoğan Cumhur İttifakı’nın toplamından 3 puan fazla oy alırken Selahattin Demirtaş HDP’nin 2 puan altında kalmıştır. Yine Muharrem İnce de Millet İttifakı’nın toplam oyundan fazla oy almıştır. İkinci turda Akşener-Erdoğan ikilemindense İnce-Erdoğan finalini görmek isteyen HDP seçmeninin bir kısmı ilk turda Demirtaş yerine İnce lehine oy kullanmış, İnce’nin Demirtaş ve HDP hakkındaki müspet ifadeleri kendisine jest olarak geri dönmüştür.

03 | Kayyım Atanan Belediyelerde Durum

DBP’li 12 il belediyesinin 11’ine ve 70 ilçe belediyesinin de 67’sine kayyım atanmış durumdadır. 24 Haziran seçim sonuçlarına göre HDP, kayyım atanan 11 ilin 10’unda kayyum atanan 67 ilçenin de 62’sinde birinci parti oldu. Kayyım atanan 11 il arasında Bitlis’te ve 67 ilçe arasında Bahcesaray, Mutki, Hizan, Karakoçan ile Bozova’da AK Parti birinci parti durumundadır. Yine 24 Haziran seçimlerine göre HDP, 2014 yerel seçimlerinde kazanamadığı 20 ilçede birinci parti durumundadır. Bu sonuçlar yerel seçimler için baz alındığında HDP/DBP 82 olan il ve ilçe belediyesi sayısını -AK Parti ve CHP’den bazı belediyeleri alarak- arttırıyor görünmektedir.

04 | Huda-Par’ın Seçim Karnesi

Hür Dava Partisi (Hüda-Par), 7 Haziran 2015 Genel Seçimleri’ne bölgedeki 8 ilde bağımsız adaylarla girmiş ve toplam 70 bin oy almıştı. 2014 yerel seçimlerinde de toplam yaklaşık 90 bin oy alan Hüda-Par ilk kez bütün Türkiye saatinde seçimlere girmiş ve oyunu 200 binin üzerine çıkarmıştır. 7 Haziran’da bağımsız adaylarla girdiği 8 il genelinde oyunu yaklaşık %40 oranında arttırarak 100 bine yaklaştırmıştır.

05 | Rawest Araştırma'nın Performansı

Rawest Araştırma, kurulduğu günlerde ilan edilen seçim tarihi sebebiyle ilk iş olarak seçim yoklamaları gerçekleştirmiştir. Aboneleriyle paylaştığı düzenli raporların yanı sıra iki raporunu kamuoyu ile paylaşmıştır. Bu raporlarda; HDP'nin bölgede 1 Kasım oyunu yakalayamayacağını, Cumhur İttifakı'nın 16 Nisan 2017 Referandumu'ndaki EVET oylarının altında kalacağını, Selahattin Demirtaş'ın oyunun HDP'nin oyundan daha düşük olacağını öngörmüş ve bu öngörülerini doğru çıkmıştır. Rawest Araştırma'nın bulguları ile seçim sonuçları arasındaki fark, hesaplanan hata payından biraz daha fazla çıkmıştır. Bunun sebeple araştırmalarımızın yöntem ve stratejisini geniş değerlendirmeye tabi tutacağımız izahtan varestedir. Ancak katılım oranı ile örneklemin seçime katılım için verdiği cevap arasındaki fark, bölgedeki saha çalışması ortamının güvensizliği, seçmen evrenindeki insanların cevap vermekteki çekimserlik ve isteksizliği gibi faktörler düşünüldüğünde Rawest'in bölgede çalışma yürüten araştırma kuruluşlarının büyük çoğunluğundan daha sağlıklı veri topladığı ve bilgi ürettiği görülecektir. Rawest Araştırma; bu süreçte bölge sosyolojisinin özgünlüğünü yansıtan ait olan birçok veriyi kamuoyu ve farklı siyasi çevrelerle paylaşmış hiçbir siyasal vesayet altında kalmadan çalışmalar yaptığını da kanıtlamıştır.

Rawest Araştırma